

MACIEJ
KARAS

AMELIA
FIJAŁKOWSKA

PATRYK
SIEMEK

DOROTA
KOLAK

KAROLINA
GRUSZKA

PAWEŁ
DOMAGAŁA

DOROTA
POMYKAŁA

ORAZ
BORYS
SZYC

za DUŻY na bajki 3

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

dla klas 4-6 oraz 7-8 szkoły podstawowej

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

DLA NAUCZYCIELEK I NAUCZYCIELI
przygotowane przez

KinoSzkola
FUNDACJA ROZWOJU
KOMPETENCJI MEDIALNYCH
I SPOŁECZNYCH

Drogie Nauczycielki, Drodzy Nauczyciele,

oddajemy w Wasze ręce materiały dydaktyczne do filmu *Za duży na bajki 3* – opowieści, która w sposób niezwykle aktualny i autentyczny portretuje wyzwania współczesnego dorastania. Choć bohaterowie filmu są nam już znani, tym razem stają przed problemem, który dominuje w codzienności naszych uczniów/uczennic: cyberprzemocą i odpowiedzialnością za słowo w świecie cyfrowym.

Historia Waldka, który pod wpływem impulsu i poczucia zranienia publikuje złośliwy komentarz wobec swojej przyjaciółki Delfiny, pozwala nam zajrzeć za kulisy zjawiska hejtu. Film unika czarno-białych podziałów, pokazując mechanizm przemocy internetowej z dwóch stron – nie tylko z perspektywy ofiary, ale i nieintencjonalnego sprawcy, który nieświadomie wywołuje lawinę, jakiej nie potrafi już zatrzymać. Dzięki temu *Za duży na bajki 3* staje się doskonałym narzędziem do rozmowy o tym, jak silne emocje – bezsilność, zazdrość czy lęk przed odrzuceniem – mogą prowadzić do działań w sieci, których skutki są bolesne dla wszystkich zaangażowanych stron.

Prezentowany materiał filmowy idealnie wpisuje się w **kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026**, kładąc szczególny nacisk na edukację cyfrową, profilaktykę przemocy rówieśniczej oraz wzmacnianie dobrostanu psychicznego dzieci.

W kontekście **podstawy programowej klas 4–6**, film stanowi bazę do nauki empatii i bezpiecznego komunikowania się online, uświadamiając młodszym uczniom/uczennicom, że wirtualny „żart” ma realne konsekwencje w rzeczywistości. Z kolei w pracy z **klasami 7–8**, obraz ten otwiera przestrzeń do pogłębionej analizy moralnej, rozmowy o presji grupy, spirali hejtu oraz wpływie przemocy elektronicznej na zdrowie psychiczne i wycofanie społeczne młodych ludzi.

Walory edukacyjne filmu *Za duży na bajki 3* wykraczają jednak poza samą profilaktykę zagrożeń. To przede wszystkim mądra lekcja rozwoju emocjonalnego. Waldek nie dopuszcza się hejtu z czystej wrogości, lecz z ran, jakie zadał mu rozpad przyjaźni. Ten wątek pozwala nam – nauczycielom/kom i wychowawcom/wychowawczyniom – porozmawiać z uczniami/uczennicami o tym, jak rozumieć własne impulsy i jak odnaleźć w sobie odwagę do naprawiania błędów oraz stawiania w obronie krzywdzonych.

Wierzemy, że seans tego filmu stanie się dla Państwa i Waszych wychowanków bezpieczną przestrzenią do refleksji nad tym, co w dzisiejszym świecie jest najważniejszym fundamentem: empatią i odpowiedzialnością za drugiego człowieka.

Zapraszamy do wspólnej, filmowej podróży.

dr Joanna Zabłocka - Skorek

Prezeska Fundacji „KinoSzkola”

SŁOWA, KTÓRE RANIA - jak reagować na hejt?

Opracowanie: dr Kaja Łuczyńska - doktor nauk o sztuce, absolwentka filmoznawstwa i amerykanistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.
Nagradzana prelegentka i edukatorka filmowa.

GRUPA ODBIORCZA: klasy 4-8 SP

CZAS TRWANIA: 45 minut (jedna jednostka lekcyjna)

PO ZAJĘCIACH UCZNIOWIE I UCZENNICE:

- będą umieć zdefiniować pojęcie hejtu;
- staną się bardziej świadomi/e problematyki hejtu internetowego;
- lepiej zrozumieją emocje osób doświadczających hejtu, rozwijając w ten sposób empatię;
- będą mieć praktyczną wiedzę na temat dostępnych sposobów reagowania w sytuacjach, gdy ktoś doświadcza hejtu.

METODY PRACY:

- pogadanka, dyskusja;
- burza mózgów;
- studium przypadku;
- metoda problemowa;
- metoda ekspresji;
- inscenizacja.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- tablica (ew. laptop + rzutnik);
- kartka + długopis (dla każdej grupy, 2-, 3-osobowej);
- mała kartka dla każdego/ej ucznia/uczenicy + długopis (lub smartfon – jeśli korzystanie z niego jest zgodne z panującymi w szkole zasadami);
- wydrukowane (do powieszenia na tablicy) lub pobrane (do wyświetlenia) materiały pomocnicze: kadr z filmu *Za duży na bajki 3*, dwa plakaty NASK (link do pobrania materiałów NASK znajduje się na stronie 9);
- mały przedmiot do podawania sobie na zakończenie lekcji (np. piłeczka).

PRZED ZAJĘCIAMI:

uczniowie i uczennice oglądają film *Za duży na bajki 3*, reż. Kristoffer Rus, Polska 2026.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Rozpoczęcie zajęć: wrażenia z filmu

Nauczyciel/ka prosi uczniów i uczennice o przypomnienie sobie wrażeń z filmu *Za duży na bajki 3*. Zadaje pytania, naprowadzające na temat zajęć:

- Jak czuje się Delfina, gdy zaczyna otrzymywać negatywne komentarze?
- Dlaczego nie prosi nikogo o pomoc?
- Kto staje się dla niej wsparciem?
- Jak nazywa się zjawisko, którego doświadczyła Delfina?

Rozmowę z uczniami/uczennicami powinno zakończyć pytanie:

Jak myślicie, jaki będzie temat dzisiejszych zajęć?

Nauczyciel/ka wysłuchuje pomysłów i podaje temat zajęć:

Słowa, które ranią – jak reagować na hejt?

2. Czym jest hejt? Próba definicji.

Prowadząca/y zapisuje na tablicy dużymi literami słowo **HEJT**. Prosi uczennice i uczniów, by podchodzili/li do tablicy (w dowolnej kolejności) i zapisywali/li swoje skojarzenia z tym słowem.

By zachęcić młodzież do zapisywania skojarzeń, nauczyciel/ka może rozpocząć ćwiczenie od zapisania **swojego skojarzenia** na tablicy.

Gdy wszyscy zapiszą swoje propozycje, prowadząca/y czyta na głos skojarzenia. Oto przykładowe skojarzenia, które mogą się pojawić:

- obrażanie;
- wyśmiewanie;
- złośliwe komentarze;
- poniżanie;
- nienawiść;
- wykluczanie;
- plotki;
- kłótnie;
- smutek.

Na podstawie tych skojarzeń w małych grupach (np. 2-, 3-osobowych) uczniowie i uczennice przygotowują krótką **definicję hejtu**. Choć zapewne większość osób rozumie czym jest to zjawisko, warto upewnić się, że jest ono zrozumiałe dla wszystkich – i każdy będzie po lekcji potrafił je nazwać.

Kartki z przygotowanymi przez dzieci definicjami nauczyciel/ka wywiesza na tablicy. Jeśli któreś z definicji szczególnie wyróżniają się trafnością, warto je wskazać.

W tworzeniu tekstu pomocne mogą okazać się następujące definicje:

Hejt to jedna z form cyberprzemocy polegająca na obrażaniu, ośmieszaniu czy poniżaniu innych w sieci. Osoby stosujące hejt w internecie korzystając z pozornej anonimowości pozwalają sobie na nienawistną retorykę i przyczyniają się do zwiększenia negatywnych postaw oraz zakorzeniania stereotypów w stosunku do pewnych osób/grup społecznych.

Źródło: <https://uwazajmynaslowa.uw.edu.pl/czym-jest-hejt-i-mowa-nienawisci/>

Hejt - obraźliwy lub agresywny komentarz zamieszczony w Internecie.

Źródło: <https://sjp.pwn.pl/slowniki/hejt.html>

Zwany także nienawiścią internetową, hejt to agresywne i wrogo nastawione zachowania online, które mają na celu znieważanie, obrażanie lub szkalowanie innych osób. Hejt może przybierać różne formy, takie jak komentarze rasistowskie, seksistowskie, homofobiczne, czy ataki na tle wyznania, wyglądu zewnętrznego, orientacji seksualnej, czy innych cech danej osoby.

Źródło: <https://mlodeglowy.pl/kompendium/jestem-rodzicem/hejt/>

Hejt, czyli obrażanie, ośmieszanie czy poniżanie innych to jedna z form cyberprzemocy. Poczucie anonimowości w internecie nasila takie zachowania. Niektórzy internauci stosują pewnego rodzaju podwójne standardy, w sieci pozwalają sobie na zupełnie inne zachowania niż w bezpośrednich kontaktach.

Źródło: <https://116111.pl/czym-jest-hejt/>

3. Jak reagować na hejt? Studium przypadku.

Nauczyciel/ka wyświetla na ekranie lub wywiesza na tablicy kadr z filmu *Za duży na bajki 3*, przedstawiający przygnębioną i osamotnioną Delfinę, która czuje się bezsilna wobec internetowego hejtu.

Nauczyciel/ka pyta uczestników i uczestniczki zajęć: **Co czuje Delfina?**
Oto przykładowe odpowiedzi, które mogą się pojawić:

- lęk i niepokój;
- bezsilność;
- samotność, izolację;
- przytłoczenie sytuacją;
- smutek i przygnębienie;
- wstyd.

W odpowiedzi na pytanie może pomóc następujący opis stanu psychicznego osoby doświadczającej hejtu:

*Hejt, szczególnie w młodym wieku, może wywołać poważne skutki emocjonalne i psychiczne, takie jak **niska samoocena** - obraźliwe komentarze mogą sprawić, że dziecko zacznie wątpić w siebie i swoje umiejętności. Przewlekłe nękanie w sieci może prowadzić do **stanów lękowych**, **wycofania się z życia społecznego** i w skrajnych przypadkach do **depresji**.*

*W konsekwencji uczniowie dotknięci hejtem mogą unikać szkoły, aby uniknąć konfrontacji z rówieśnikami lub mogą mieć trudności w nauce z powodu obniżonego poczucia własnej wartości. **Izolacja społeczna** stanowi bardzo poważne następstwo wszystkich wyżej wymienionych skutków hejtu. Ma ona poważne konsekwencje dla zdrowia psychicznego i emocjonalnego ofiar hejtu, prowadzi do osłabienia ich cech społecznych, a także może wpływać negatywnie na ich wyniki w nauce oraz ogólne funkcjonowanie w społeczeństwie.*

Źródło:

<https://bezpieczendzieckowsieci.pl/blog/hejt-w-internecie-co-powinni-wiedziec-rodzice-i-jak-moga-pomoc-dzieciom/>

Nauczyciel/ka zadaje pytanie: **W jaki sposób można pomóc Delfinie w tej sytuacji?**
Uczniowie i uczennice proponują swoje rozwiązania - wypowiadają na głos pomysły.

Przykładowe rozwiązania:

- zapewnienie wsparcia emocjonalnego (wysłuchać bez oceniania, być przy obecnym przy pokrzywdzonej osobie);
- profesjonalna pomoc psychologiczna (kontakt z pedagogiem lub psychologiem szkolnym, telefon zaufania);
- wsparcie ze strony środowiska e-sportowego (apel do środowiska o zaangażowanie się w kampanię potępiającą hejt);
- przerwa od internetu i mediów społecznościowych (wypracowanie dystansu do sytuacji, ochłonięcie);
- rozmowa z kimś, kto był w podobnej sytuacji;

Nauczyciel/ka docenia kreatywność oraz wielość pomysłów dzieci, a następnie podkreśla jak ważne jest, by reagować w sytuacjach, gdy widzimy, jak kogoś spotyka hejt.

4. Nasze reakcje. Drama edukacyjna

Prowadząca/y dzieli uczniów/uczenice na małe zespoły (ok. 3-4 osoby). Każdy z zespołów ma za zadanie odegrać przed klasą **krótką scenkę**, w której kogoś spotyka hejt, a ktoś inny **WŁAŚCIWIE** reaguje na tę sytuację.

W przypadku starszych klas (VII-VIII) warto zachęcić uczniów i uczennice do wymyślenia własnych sytuacji i reakcji. W klasach młodszych (IV-VI) można wspomóc dzieci gotowymi pomysłami. Warto wypisać je na małych karteczkach, które następnie wylosują przedstawiciele każdej z grup. Proponowane sytuacje i reakcje do odegrania:	
SYTUACJA	REAKCJA
Na klasowym czacie pojawia się nieprzyjemna wiadomość, która zawstydza jedną osobę przy wszystkich.	Publiczny sprzeciw na czacie i wspierająca wiadomość prywatna do pokrzywdzonego/ej.
Kilkoro uczniów przedrzeźnia sposób mówienia lub akcent jednej osoby.	Sprzeciwienie się wyśmiewaniu i spokojna rozmowa z pokrzywdzonym/ną.
Po klasie krąży nieprawdziwa i krzywdząca historia o jednym/jednej z uczniów lub uczennic.	Niepowielanie plotek i wspierająca rozmowa z pokrzywdzonym/ną.
Podczas pracy w grupie jedna osoba jest pomijana i nikt nie reaguje na jej pomysły.	Przetłamanie izolacji, poproszenie wykluczanej osoby o wypowiedź, zachęcenie do dzielenia się pomysłami.
Ktoś przerabia zdjęcie kolegi lub koleżanki na żartobliwy obrazek i pokazuje go innym bez zgody tej osoby.	Publiczny sprzeciw oraz wspierający komunikat do pokrzywdzonego/nej.
Ktoś zakłada konto podszywające się pod ucznia/uczenicę i publikuje ośmieszające treści.	Zapewnienie o wsparciu pokrzywdzonego/ną, pomoc w zgłoszeniu podszywania się osobie dorosłej.

Przed rozpoczęciem pracy nad scenkami, nauczyciel/ka wyświetla lub wywiesza na tablicy **materiały pomocnicze**, które mogą pomóc w opracowaniu właściwej reakcji na sytuację hejtu. Warto dać dzieciom chwilę na zapoznanie się z nimi. Po zakończonej lekcji materiały mogą zostać na stałe wywieszone w przestrzeni klasy.

**Widzisz hejt?
Co robić? Jak pomóc?**

Nie zamykaj oczu na hejt.

- Wprowadź zasadę: widzę hejt – reaguję.
- Jasno nazywaj to, co obserwujesz, np.: „To jest hejt, nie zgadzam się na to”.
- Włącz innych do działania. Razem łatwiej zastopować hejtera/hejterkę.

Nie zatykaj uszu na hejt.

- Wysłuchaj hejtowanej osoby. W trudnych momentach dobrze jest z kimś porozmawiać.
- Okaż wsparcie, czasem wystarczy życzliwy gest.
- Zapytaj hejtowaną osobę o jej potrzeby.

Nie dawaj cichego przyzwolenia na hejt.

- Rozróżniaj żart od dokuczania/hękania.
- Zwróć uwagę hejterowi/hejterce, gdy przekracza granicę.
- Wyraż sprzeciw wobec hejtu, np.: „Mówię głośno NIE dla hejtu”.

Ważne!

- Przestań obserwować internetowego hejtera/internetową hejterkę. Nie zasilaj go/jej swoją uwagą.
- Nie lajkuj, nie komentuj i nie przesyłaj dalej obraźliwych treści.
- Nie zamieniaj się w oprawcę. Nie rewanżuj się, stosując takie same metody.

Hejter/hejterka nie ustępuje? Czujesz zagrożenie?
Zgłoś sprawę osobie dorosłej, której ufasz, np. rodzicowi, nauczycielowi/nauczycielce – powiedz o sprawie jak najszybciej.

Chcesz znaleźć wsparcie anonimowo?
Skorzystaj z bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży:
116 111 lub 800 12 12 12

Wolisz napisać?
Wyślij wiadomość na czacie czynnym codziennie, przez całą dobę:
116111.pl lub 800121212.pl

NASK saferinternet.pl cyber profilaktyka nauka

**Dotyka Cię hejt?
Trudno Ci o tym mówić?**

Czujesz lęk?

- Masz głos! Możesz poprosić o wsparcie.
- Porozmawiaj z osobą, której ufasz.
- Masz moc! Możesz wyrazić sprzeciw. Stań w swojej obronie.

Pamiętaj! Wszystko z Tobą OK

Każdy może doświadczyć hejtu, ale to nie minie samo. Zadzwoń. Mówiąc komuś co się dzieje, co przeżywasz i czego potrzebujesz:

- dbasz o siebie,
- wyznaczasz swoje granice,
- dajesz innym szansę na reakcję i wsparcie.

Kto może Ci pomóc?

Twój kolega/koleżanka lub osoba dorosła, np. rodzic, wychowawczyni, nauczycielka, pedagog lub psycholog szkolny. Ktoś, przy kim czujesz się bezpiecznie.

Chcesz znaleźć wsparcie anonimowo?
Skorzystaj z bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży:
116 111 lub 800 12 12 12

Wolisz napisać?
Wyślij wiadomość na czacie czynnym codziennie, przez całą dobę:
116111.pl lub 800121212.pl

NASK saferinternet.pl cyber profilaktyka nauka

Powyższe plakaty zostały przygotowane przez **NASK (Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa)** - instytut badawczy podległy Ministerstwu Cyfryzacji. Zostały opracowane przez psychologa i psychoterapeutkę, ekspertkę ds. profilaktyki cyberzagrożeń. To gotowy materiał edukacyjny wspierający nauczycieli, pedagogów i psychologów w pracy z dziećmi i młodzieżą.

Są dostępne bezpłatnie na stronie:

<https://cyberprofilaktyka.pl/plakaty-edukacyjne-o-hejcie-dla-szkol.html>

Każda z grup **przedstawia swoją scenkę** przed klasą. Po każdej prezentacji nauczyciel/ka pyta grupę, czy wszyscy zgadzają się z zaproponowanym sposobem postępowania.

5. Słowa, które wspierają. Wiadomość do Delfiny

Nauczyciel/ka zachęca uczniów i uczennice do przypomnienia sobie uczuć Delfiny oraz sposobów udzielania wsparcia, omawianych w poprzednim ćwiczeniu.

Następnie uczniowie i uczennice:

- wcielają się w rolę kolegi lub koleżanki z klasy Delfiny;
- przygotowują **krótką, wspierającą wiadomość do Delfiny**, w której okazują jej zrozumienie, obecność i wsparcie;
- przekazują wiadomość osobie siedzącej obok i krótko rozmawiają o swoich wrażeniach, zastanawiając się, czy treść wiadomości wywołała **przyjemne emocje** u odbiorcy lub odbiorczyni.

Jeśli pozwalają na to zasady obowiązujące w szkole, uczniowie i uczennice mogą napisać taką **wiadomość na smartfonie**, a następnie przesłać ją osobie siedzącej obok za pośrednictwem używanego na co dzień komunikatora. Dzięki temu pozytywny przekaz zostanie powiązany z codziennymi nawykami komunikacyjnymi, co może sprzyjać włączaniu tego typu działań do codziennej praktyki uczniów i uczennic. Jeśli jednak korzystanie z telefonów podczas lekcji nie jest dozwolone, wiadomości mogą zostać napisane **w tradycyjnej formie — na kartce**.

6. Podsumowanie i zakończenie lekcji

Nauczyciel/ka prosi uczniów i uczennice, by podzielili się **przemyśleniami i wrażeniami z lekcji**. Podaje pierwszej osobie mały przedmiot (np. piłeczkę). Uczniowie i uczennice przekazują sobie przedmiot. Trzymając go, dzielą się swoimi przemyśleniami i wrażeniami dotyczącymi zajęć.

Warto uważnie wsłuchać się w finałowe głosy dzieci – ich wypowiedzi mogą wskazywać na niedosyt lub potrzebę dalszego pogłębienia tematu hejtu, zwłaszcza w zakresie emocji towarzyszących jego doświadczaniu oraz właściwych sposobów reagowania. W takiej sytuacji warto rozważyć poświęcenie **kolejnej jednostki lekcyjnej**, na przykład następnej godziny wychowawczej, na dalszą pracę nad tym zagadnieniem.

Propozycje dalszych aktywności:

- **Klasowy scenariusz reagowania:** opracowanie klasowego scenariusza reagowania na hejt i wywieszenie go w przestrzeni klasy.
- **Sygnały ostrzegacze:** uczniowie i uczennice wypisują zachowania i sygnały, które mogą świadczyć o tym, że ktoś doświadcza hejtu (np. wycofanie, zmiana nastroju). Następnie omawiają, jak można wtedy okazać wsparcie.
- **Słowa, które tułają:** uczniowie i uczennice tworzą (w grupach lub całą klasą) listę słów i zwrotów, które pozytywnie wpływają na rozmówcę i mogą go wspierać w trudnych sytuacjach.

za DUŻY na bajki 3

FILM DOSTĘPNY DLA GRUP SZKOLNYCH OD 2 MARCA

PS POKROMSKI STUDIO

next
FILM

Opracowanie merytoryczne i graficzne
„Kinoszkoła” Fundacja Rozwoju Kompetencji Medialnych i Społecznych
ul. Batorego 1/6, 43-100 Tychy
www.kinoszkola.pl

 KinoSzkola
FUNDACJA ROZWOJU
KOMPETENCJI MEDIALNYCH
I SPOŁECZNYCH